

**ЗАКОН О ЈАВНИМ ПРЕДУЗЕЋИМА**

**I УВОДНЕ ОДРЕДБЕ**

**1. Предмет закона**

**Члан 1.**

Овим законом уређује се правни положај јавних предузећа и других облика организовања који обављају делатност од општег интереса, а нарочито оснивање, пословање, управљање, имовина и друга питања од значаја за њихов положај.

На сва питања која нису посебно уређена овим законом, односно законом којим су одређене делатности од општег интереса, а односе се на јавна предузећа, сходно се примењују одредбе закона којим се уређује правни положај привредних друштава које се односе на друштво са ограниченом одговорношћу.

На сва питања која нису посебно уређена овим законом, односно законом којим су одређене делатности од општег интереса, а односе се на друштво са ограниченом одговорношћу и акционарско друштво (у даљем тексту: друштво капитала), примењују се одредбе закона којим се уређује правни положај привредних друштава.

Забрањено је коришћење имовине, активности, имена и визуелног идентитета јавног предузећа у свим активностима везаним за политичке странке и изборне кампање, као и свака друга употреба јавних предузећа у политичке сврхе.

Јавно предузеће које нема конкуренцију на тржишту у делатности од општег интереса, не може се оглашавати без сагласности оснивача.

**2. Делатности од општег интереса**

**Члан 2.**

Делатности од општег интереса, у смислу овог закона, јесу делатности које су као такве одређене законом у области рударства и енергетике, саобраћаја, телекомуникација, издавања службеног гласила Републике Србије и издавања уџбеника, нуклеарних објеката, наоружања и војне опреме, коришћења, управљања, заштите, уређивања и унапређивања добара од општег интереса и добара у општој употреби (воде, путеви, минералне сировине, шуме, пловне реке, језера, обале, бање, дивљач, заштићена подручја и др.), управљања отпадом и другим областима.

Делатности у смислу става 1. овог члана јесу и комуналне делатности, као и друге делатности одређене законом као делатности од општег интереса.

### **3. Појам јавног предузећа**

#### **Члан 3.**

Јавно предузеће је предузеће које обавља делатност од општег интереса, а које оснива Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе или градска општина (у даљем тексту: јавно предузеће).

Поред јавног предузећа, делатност од општег интереса може да обавља и:

- 1) друштво капитала чији је једини власник јавно предузеће;
- 2) друштво капитала чији је једини власник Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе, градска општина, као и зависно друштво чији је једини власник то друштво капитала;
- 3) друго друштво капитала и предузетник, коме је надлежни орган поверио обављање те делатности.

## **II. ЦИЉ ОСНИВАЊА ОСНИВАЊЕ И ПОСЛОВАЊЕ ЈАВНОГ ПРЕДУЗЕЋА**

### **4. Циљ оснивања јавног предузећа**

#### **Члан 4.**

Јавно предузеће и друштво капитала из члана 3. став 2. тач. 1) и 2) овог закона оснива се и послује ради:

1. обезбеђивања трајног обављања делатности од општег интереса и редовног задовољавања потреба корисника производа и услуга;
2. развоја и унапређивања обављања делатности од општег интереса;
3. обезбеђивања техничко-технолошког и економског јединства система и усклађености његовог развоја;
4. стицања добити;
5. остваривања другог законом утврђеног интереса.

### **5. Оснивање јавног предузећа**

#### **Члан 5.**

Ако јавно предузеће оснива Република Србија, акт о оснивању јавног предузећа доноси Влада, која врши права оснивача.

Ако јавно предузеће оснива аутономна покрајина, акт о оснивању јавног предузећа доноси скупштина аутономне покрајине, која врши права оснивача.

Ако јавно предузеће оснива јединица локалне самоуправе, акт о оснивању јавног предузећа доноси скупштина јединице локалне самоуправе, која врши права оснивача.

Градска општина образована на територији града може основати јавно предузеће, уз претходну сагласност скупштине јединице локалне самоуправе, у складу са законом и статутом јединице локалне самоуправе.

## **Члан 6.**

Акт о оснивању јавног предузећа (у даљем тексту: оснивачки акт) садржи одредбе о:

- 1) називу, седишту и матичном броју оснивача;
- 2) пословном имену и седишту јавног предузећа;
- 3) претежној делатности јавног предузећа;
- 4) правима, обавезама и одговорностима оснивача према јавном предузећу и јавног предузећа према оснивачу;
- 5) условима и начину утврђивања и распоређивања добити, односно начину покрића губитка и сношењу ризика;
- 6) условима и начину задужења јавног предузећа;
- 7) заступању јавног предузећа;
- 8) износу основног капитала, као и опису, врсти и вредности неновчаног улога;
- 9) податак о уделима оснивача у основном капиталу израженог у процентима;
- 10) органима јавног предузећа и њиховој надлежности;
- 11) имовини која се не може отуђити;
- 12) о располагању стварима у јавној својини која су пренета у својину јавног предузећа у складу са законом;
- 13) заштити животне средине;
- 14) другим питањима која су од значаја за несметано обављање делатности за коју се оснива јавно предузеће.

Акт о оснивању друштва капитала из члана 3. став 2. тач. 1) и 2), поред одредаба из става 1. овог члана, садржи и одредбе прописане законом којим се уређује његов правни положај и правна форма.

## **6. Упис у регистар**

### **Члан 7.**

Јавно предузеће стиче својство правног лица уписом у регистар у складу са законом којим се уређује правни положај и поступак регистрације привредних друштава.

## **7. Услови за обављање делатности од општег интереса**

### **Члан 8.**

Јавно предузеће, друштво капитала и предузетник из члана 2. овог закона, могу да отпочну обављање делатности од општег интереса кад надлежни државни орган, у складу са законом, утврди да су испуњени услови за обављање те делатности у погледу:

- 1) техничке опремљености;
- 2) кадровске оспособљености;
- 3) безбедности и здравља на раду;
- 4) заштите и унапређења животне средине;
- 5) других услова прописаних законом.

## **Члан 9.**

Поверавање обављања делатности од општег интереса друштву капитала и предузетнику из члана 3. став 2. тачка 3) овог закона врши се у складу са законом којим се уређује јавно-приватно партнерство и концесије.

## **8. Имовина и основни капитал**

### **Члан 10.**

Јавно предузеће и друштво капитала из члана 3. став 2. тач. 1) и 2) овог закона својом имовином управљају и располажу у складу са законом, оснивачким актом и уговором.

Имовину јавног предузећа и друштва капитала из става 1. овог члана чине право својине на покретним и непокретним стварима, новчана средства и хартије од вредности и друга имовинска права, која су пренета у својину јавног предузећа у складу са законом, укључујући и право коришћења на стварима у јавној својини.

Друштво капитала и предузетник из члана 3. став 2. тачка 3. овог закона јавном својином управљају и располажу у складу са законом којим се уређује право јавне својине и уговором.

Друштво капитала и предузетник из става 3. овог члана својом имовином управљају и располажу у складу са законом којим се уређује правни положај привредних друштава и уговором.

Основни капитал јавног предузећа и друштва капитала из става 1. овог члана је вредност уписаних улога њихових оснивача или чланова, изражена у новцу.

Вредност неновчаног улога оснивача или члана утврђује се на основу процене извршене на начин прописан законом којим се уређује правни положај привредних друштава.

По основу улагања у капитал, оснивач стиче удео у јавном предузећу или уделе и акције у друштву капитала, као и права по основу стечених удела, односно акција.

## **9. Оснивачка права и улагање капитала**

### **Члан 11.**

Јавно предузеће може, уз претходну сагласност оснивача, основати друштво капитала за обављање делатности од општег интереса и друштво капитала за обављање делатности која није делатност од општег интереса.

## **Члан 12.**

Јавно предузеће може улагати капитал у већ основана друштва капитала, уз претходну сагласност оснивача.

## **10. Одговорност за обавезе**

### **Члан 13.**

Јавно предузеће за своје обавезе одговара целокупном својом имовином.

### **Члан 14.**

Оснивач је дужан да обезбеди да се делатност од општег интереса обавља у континуитету.

Исту делатност од општег интереса на одређеном географском подручју може да обавља само једно јавно предузеће, односно друштво капитала из члана 3. став 2. тач. 1) и 2) овог закона.

## **11. Органи јавног предузећа**

### **Члан 15.**

Органи јавног предузећа су:

- 1) надзорни одбор;
- 2) директор.

### **11.1. Надзорни одбор**

#### **Члан 16.**

Надзорни одбор јавног предузећа чији је оснивач Република Србија има пет чланова, од којих је један председник.

Надзорни одбор јавног предузећа чији је оснивач аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе или градска општина има три члана, од којих је један председник.

#### **Члан 17.**

Председника и чланове надзорног одбора јавног предузећа чији је оснивач Република Србија именује Влада, на период од четири године, тако да један члан надзорног одбора буде из реда запослених, а један члан мора бити независан.

Председника и чланове надзорног одбора јавног предузећа чији је оснивач аутономна покрајина, именује орган одређен статутом аутономне покрајине, на

период од четири године, тако да један члан надзорног одбора буде из реда запослених.

Председника и чланове надзорног одбора јавног предузећа чији је оснивач јединица локалне самоуправе именује орган одређен статутом јединице локалне самоуправе, на период од четири године, тако да један члан надзорног одбора буде из реда запослених.

Председника и чланове надзорног одбора јавног предузећа чији је оснивач градска општина именује орган који је статутом јединице локалне самоуправе одређен да врши права оснивача, на период од четири године, тако да један члан надзорног одбора буде из реда запослених.

### **Члан 18.**

За председника и члана надзорног одбора именује се лице које испуњава следеће услове:

- 1) да је пунолетно и пословно способно;
- 2) да има стечено високо образовање на основним студијама у трајању од најмање четири године, односно на основним академским студијама у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова, мастер академским студијама, мастер струковним студијама, специјалистичким академским студијама, или специјалистичким струковним студијама;
- 3) да има најмање пет година радног искуства на пословима за које се захтева високо образовање из тачке 2) овог члана;
- 4) да има најмање три године радног искуства на пословима који су повезани пословима јавног предузећа;
- 5) да познаје област корпоративног управљања или област финансија;
- 6) да није осуђивано на казну затвора од најмање шест месеци;
- 7) да му нису изречене мере безбедности у складу са законом којим се уређују кривична дела, и то:
  - обавезно психијатријско лечење и чување у здравственој установи;
  - обавезно психијатријско лечење на слободи;
  - обавезно лечење наркомана;
  - обавезно лечење алкохоличара;
  - забрана вршења позива, делатности и дужности.

Председник и чланови надзорног одбора дужни су да се додатно стручно усавршавају у области корпоративног управљања.

Влада ће утврдити програм за додатно стручно усавршавање из става 2. овог члана, у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Одредба овог члана примењује се и на представнике оснивача у скупштини друштва капитала из члана 3. став 2. тач. 1) и 2) овог закона.

### **Члан 19.**

Независан члан надзорног одбора, поред услова прописаних чланом 18. овог закона, мора да испуњава и следеће услове:

- 1) да није било ангажовано у вршењу ревизије финансијских извештаја предузећа у последњих пет година;
- 2) да није члан политичке странке;
- 3) да није постављено, именовано или изабрано лице и да није запослен ни ангажован по другом основу у јавном предузећу или друштву капитала чији је оснивач то јавно предузеће.

#### **Члан 20.**

Представник запослених у надзорном одбору мора испуњавати услове из члана 18. и члана 19. став 1. тач. 1) и 2) овог закона, а предлаже се на начин утврђен статутом јавног предузећа.

Назорни одбор, директор и извршни директор не могу предлагати представника запослених у надзорном одбору.

#### **Члан 21.**

Мандат председнику и члановима надзорног одбора престаје истеком периода на који су именовани, оставком или разрешењем.

Председник и чланови надзорног одбора разрешавају се пре истека периода на који су именовани, уколико:

- у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона надзорни одбор не донесе дугорочни и средњорочни план пословне стратегије и развоја;
- јавно предузеће не достави годишњи програм пословања у роковима прописаним чланом 60. овог закона;
- надзорни одбор пропусти да предузме неопходне мере пред надлежним органима у случају постојања основане сумње да одговорно лице јавног предузећа делује на штету јавног предузећа несавесним понашањем или на други начин;
- се утврди да делује на штету јавног предузећа несавесним понашањем или на други начин;
- у току трајања мандата буде осуђен за кривично дело.

Председник и чланови надзорног одбора којима је престао мандат, дужни су да врше своје дужности до именовања новог надзорног одбора, односно именовања новог председника или члана надзорног одбора, а најдуже шест месеци.

Одредба овог члана примењује се и на представнике оснивача у скупштини друштва капитала из члана 3. став 2. тач. 1) и 2) овог закона.

#### **Члан 22.**

Назорни одбор:

- 1) доноси дугорочни и средњорочни план пословне стратегије и развоја и одговоран је за њихово спровођење;
- 2) доноси годишњи програм пословања, усклађен са дугорочним и средњорочним планом пословном стратегијом и развојем из тачке 1. овог члана;
- 3) усваја извештај о степену реализације годишњег програма пословања;

- 4) усваја тромесечни извештај о степену усклађености планираних и реализованих активности;
  - 5) усваја финансијске извештаје;
  - 6) надзире рад директора;
  - 7) доноси статут;
  - 8) одлучује о статусним променама, оснивању других правних субјеката и улагању капитала;
  - 9) доноси одлуку о расподели добити, односно начину покрића губитка;
  - 10) закључује уговоре о раду са директором и извршним директорима, у складу са законом којим се уређују радни односи;
  - 11) врши друге послове у складу са законом и статутом;
- Надзорни одбор не може пренети право одлучивања о питањима из своје надлежности на директора или друго лице у јавном предузећу.
- Одлуке из става 1. тач. 1), 2), 7), 8) и 9) надзорни одбор доноси уз сагласност Владе, надлежног органа аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе или градске општине.
- Одредба овог члана сходно се примењује на друштво капитала из члана 3. став 2. тач. 1) и 2) овог закона.

### **Члан 23.**

Председник и чланови надзорног одбора имају право на одговарајућу накнаду за рад у надзорном одбору.

Висину накнаде из става 1. овог члана, односно критеријуме и мерила за њено утврђивање одређује Влада.

## **11.2. Директор**

### **Члан 24.**

Директора јавног предузећа, чији је оснивач Република Србија, именује Влада, на период од четири године, на основу спроведеног јавног конкурса.

Директора јавног предузећа чији је оснивач аутономна покрајина именује орган одређен статутом аутономне покрајине, на период од четири године, на основу спроведеног јавног конкурса.

Директора јавног предузећа чији је оснивач јединице локалне самоуправе именује орган одређен статутом јединице локалне самоуправе, на период од четири године, на основу спроведеног јавног конкурса.

Директора јавног предузећа чији је оснивач градска општина именује орган одређен статутом јединице локалне самоуправе да врши права оснивача, на период од четири године, на основу спроведеног јавног конкурса.

### **Члан 25.**

За директора јавног предузећа из члана 24. овог закона, може бити именовано лице које испуњава следеће услове:



- 1) да је пунолетно и пословно способно;
- 2) да има стечено високо образовање на основним студијама у трајању од најмање четири године, односно на основним академским студијама у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова, мастер академским студијама, мастер струковним студијама, специјалистичким академским студијама, или специјалистичким струковним студијама;
- 3) да има најмање пет година радног искуства на пословима за које се захтева високо образовање из тачке 2) овог члана;
- 4) да има најмање три године радног искуства на пословима који су повезани са пословима јавног предузећа;
- 5) да познаје област корпоративног управљања;
- 6) да има радно искуство у организовању рада и вођењу послова;
- 7) да није члан органа политичке странке, односно да му је одређено мировање у вршењу функције у органу политичке странке;
- 8) да није осуђивано на казну затвора од најмање шест месеци;
- 9) да му нису изречене мере безбедности у складу са законом којим се уређују кривична дела, и то:
  - обавезно психијатријско лечење и чување у здравственој установи;
  - обавезно психијатријско лечење на слободи;
  - обавезно лечење наркомана;
  - обавезно лечење алкохоличара;
  - забрана вршења позива, делатности и дужности.

Статутом или оснивачким актом могу бити одређени и други услови које лице мора да испуни да би било именовано за директора јавног предузећа.

Директор јавног предузећа је функционер који обавља јавну функцију.

Директор не може имати заменика.

Јавно предузеће, осим директора, не може имати друге законске заступнике.

## Члан 26.

Директор јавног предузећа:

- 1) представља и заступа јавно предузеће;
- 2) организује и руководи процесом рада;
- 3) води пословање јавног предузећа;
- 4) одговара за законитост рада јавног предузећа;
- 5) предлаже дугорочни и средњорочни план пословне стратегије и развоја и одговоран је за њихово спровођење;
- 6) предлаже годишњи програм пословања и одговоран је за његово спровођење;
- 7) предлаже финансијске извештаје;
- 8) извршава одлуке надзорног одбора;
- 9) именује извршне директоре;
- 10) доноси акт о систематизацији;
- 11) врши друге послове одређене законом, оснивачким актом и статутом јавног предузећа.

### **11.3. Извршни директор**

#### **Члан 27.**

За извршног директора јавног предузећа именује се лице које испуњава услове из члана 25. тач. 1), 2), 3), 6), 7), 8) и 9) овог закона.

Поред услова из става 1. овог члана, лице које се именује за извршног директора мора имати три године радног искуства на пословима за које ће бити задужен у јавном предузећу.

Јавно предузеће не може имати више од седам извршних директора, а број извршних директора утврђује се статутом.

Извршни директор не може имати заменика.

Извршни директор мора бити у радном односу у јавном предузећу.

#### **Члан 28.**

Извршни директор за свој рад одговара директору.

Извршни директор обавља послове у оквиру овлашћења које му је поверио директор.

#### **Члан 29.**

Директор и извршни директор имају право на зараду, а могу имати и право на стимулацију.

Влада ће, у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона донети подзаконски акт којим ће се одредити услови и критеријуми за утврђивање и висину стимулације из става 1. овог члана.

Акт о исплати стимулације доноси надзорни одбор, уз сагласност Владе, односно надлежног органа аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе или градске општине.

#### **11.3.1. Поступак за именовање директора**

#### **Члан 30.**

Директор јавног предузећа именује се након спроведеног јавног конкурса.

#### **Члан 31.**

Јавни конкурс спроводи Комисија за спровођење конкурса за избор директора ( у даљем тексту: Комисија).

Комисија може бити:

- Комисија Владе;
- Комисија аутономне покрајине;
- Комисија јединице локалне самоуправе;
- Комисија градске општине.

## **Комисија Владе**

### **Члан 32.**

Комисија Владе има пет чланова, од којих је један председник.

Председника и два члана именује Влада, на период од три године.

Једног члана двотрећинском већином присутних чланова именује одбор Народне скупштине надлежан за послове привреде, на период од три године.

Једног члана за свако појединачно именовање директора, именује Влада.

Члан Комисије Владе из става 4. овог члана мора бити члан Надзорног одбора јавног предузећа у коме се именује директор.

## **Комисија аутономне покрајине**

### **Члан 33.**

Комисија аутономне покрајине има пет чланова, од којих је један председник.

Комисију из става 1. овог члана образује орган који је статутом аутономне покрајине одређен као надлежан за именовање директора.

## **Комисија јединице локалне самоуправе**

### **Члан 34.**

Комисија јединице локалне самоуправе има пет чланова, од којих је један председник.

Комисију из става 1. овог члана образује орган који је статутом јединице локалне самоуправе одређен као надлежан за именовање директора.

Један члан Комисије из става 1. овог члана мора бити именован на предлог Сталне конференције градова и општина.

## **Комисија градске општине**

### **Члан 35.**

Комисија градске општине има пет чланова, од којих је један председник.

Комисију из става 1. овог члана образује орган који је статутом јединице локалне самоуправе одређен да врши права оснивача.

Један члан Комисије из става 1. овог члана мора бити именован на предлог Сталне конференције градова и општина.

### **Члан 36.**

Председник и чланови комисије из чл. 32-35. овог закона не могу бити народни посланици, посланици у скупштини аутономне покрајине, одборници у скупштинама јединица локалне самоуправе, као ни постављена лица у органима државне управе, органима аутономне покрајине или органима јединица локалне самоуправе.

### **Члан 37.**

Одлуку о спровођењу јавног конкурса за избор директора јавног предузећа чији је оснивач Република Србија доноси Влада, на предлог министарства надлежног за послове привреде (у даљем тексту: министарство).

Министарство доставља Влади оглас о јавном конкурсy.

Оглас о јавном конкурсy садржи нарочито: податке о јавном предузећу, пословима, условима за именовање директора јавног предузећа, месту рада, стручној оспособљености, знањима и вештинама које се оцењују у изборном поступку и начину њихове провере, року у коме се подносе пријаве, податке о лицу задуженом за давање обавештења о јавном конкурсy, адресу на коју се пријаве подносе, као и податке о доказима који се прилажу уз пријаву.

Одредба става 3. овог члана примењује се и на садржину огласа о јавном конкурсy за избор директора јавног предузећа чији је оснивач аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе или градска општина.

### **Члан 38.**

Оглас о јавном конкурсy објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије“ и у најмање једним дневним новинама које се дистрибуирају на целој територији Републике Србије, као и на интернет страници министарства.

Рок за објављивање огласа из става 1. овог члана у „Службеном гласнику Републике Србије“ не може бити дужи од осам дана од дана доношења одлуке о спровођењу јавног конкурса за избор директора јавног предузећа.

Пријава на јавни конкурс за избор директора јавног предузећа подноси се у року од 30 дана од дана објављивања јавног конкурса у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Неблаговремене, неразумљиве и пријаве уз које нису приложени сви потребни докази, Комисија Владе одбацује закључком против кога није допуштена посебна жалба.

Одредбе ст. 2-4. овог члана примењују се и на поступак за избор директора јавног предузећа чији је оснивач аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе.

### **Члан 39.**

Одлуку о спровођењу јавног конкурса за избор директора јавног предузећа чији је оснивач аутономна покрајина доноси орган аутономне покрајине надлежан за именовање директора јавног предузећа, на предлог надлежног органа аутономне покрајине.

Одлуку о спровођењу јавног конкурса за избор директора јавног предузећа чији је оснивач јединица локалне самоуправе доноси орган јединице локалне самоуправе надлежан за именовање директора јавног предузећа, на предлог надлежног органа јединице локалне самоуправе.

### **Члан 40.**

Оглас о јавном конкурс за избор директора јавног предузећа чији је оснивач аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије“, у гласилу аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе, у најмање једним дневним новинама које се дистрибуирају на целој територији Републике Србије, као и на интернет страници надлежног органа аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе.

### **Члан 41.**

По истеку рока за подношење пријава Комисија прегледа све приспеле пријаве и поднете доказе и саставља списак кандидата међу којима се спроводи изборни поступак.

Чланови Комисије дужни су да дају писане изјаве о томе да ли они или са њима повезана лица имају интерес везан за спровођење конкурса.

У изборном поступку се оцењивањем стручне оспособљености, знања и вештина, утврђује резултат кандидата према мерилима прописаним за именовање директора јавног предузећа.

Кандидатима међу којима се спроводи изборни поступак доставља се писано обавештење о томе кад отпочиње изборни поступак, најмање осам дана пре отпочињања изборног поступка.

Ако се изборни поступак спроводи у више делова, кандидати се на почетку сваког дела обавештавају о томе кад почиње наредни део изборног поступка.

Кандидат који се не одазове позиву да учествује у једном делу изборног поступка, не позива се да учествује у наредном делу изборног поступка.

### **Члан 42.**

Комисија саставља ранг листу са највише три кандидата која су са најбољим резултатом испунила мерила за избор директора јавног предузећа.

Ранг листу из става 1. овог члана и записник о спроведеном изборном поступку Комисија доставља министарству, надлежном органу аутономне покрајине или надлежном органу јединице локалне самоуправе.

Министарство, односно орган из става 2. овог члана припрема предлог акта о именовану првог кандидата са ранг листе и доставља га, ради усвајања Влади, органу аутономне покрајине надлежном за именовање директора јавног предузећа или органу јединице локалне самоуправе надлежном за именовање директора јавног предузећа.

Акт о именовану директора коначан је.

#### **Члан 43.**

Акт о именовану директора јавног предузећа чији је оснивач Република Србија, са образложењем објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије“ и на интернет страници органа надлежног за именовање директора.

Акт о именовану директора јавног предузећа чији је оснивач аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, са образложењем, објављује се и у гласилу аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе.

Кандидат који је учествовао у изборном поступку има право да изврши увид у документацију јавног конкурса, у присуству члана Комисије.

На достављање акта о именовану директора примењују се одредбе закона који уређује општи управни поступак.

#### **Члан 44.**

Именовани кандидат дужан је да ступи на функцију у року од осам дана од дана објављивања решења о именовану у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Рок из става 1. овог члана, из оправданих разлога, може се продужити за још осам дана.

#### **Члан 45.**

Ако именовани кандидат не ступи на рад у роковима утврђеним чланом 44. овог закона, за директора јавног предузећа именује се следећи кандидат са ранг листе.

Ако нико од кандидата са ранг листе не ступи на рад у роковима из члана 44. овог закона, спроводи се нови јавни конкурс, на начин и по поступку прописаном овим законом.

Јавни конкурс из става 2. овог члана расписује се у роковима од 30 дана од дана истека рока из члана 44. овог закона.

#### **Члан 46.**

Ако Комисија утврди да ниједан кандидат који је учествовао у изборном поступку не испуњава услове за именовање, спроводи се нови јавни конкурс на начин и по поступку прописаном овим законом.

Јавни конкурс из става 1. овог члана расписује се у року од 30 дана од дана када је Комисија утврдила да ниједан кандидат не испуњава услове за именовање.

#### **Члан 47.**

Одредбе чл. 36-46. овог закона које се односе на поступак за именовање директора јавног предузећа чији је оснивач јединица локалне самоуправе примењују се на поступак за именовање директора јавног предузећа чији је оснивач градска општина.

### **11.3.2. Престанак мандата**

#### **Члан 48.**

Мандат директора престаје истеком периода на који је именован, оставком и разрешењем.

Поступак за именовање директора покреће се шест месеци пре истека периода на који је именован, односно у року од 30 дана од дана подношења оставке или разрешења.

#### **Члан 49.**

Оставка се у писаној форми подноси органу надлежном за именовање директора јавног предузећа.

#### **Члан 50.**

Предлог за разрешење директора јавног предузећа чији је оснивач Република Србија подноси министарство.

Предлог за разрешење директора јавног предузећа чији је оснивач аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе или градска општина, подноси надлежни орган аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе или градске општине.

Предлог из ст. 1. и 2. овог члана може поднети и надзорни одбор јавног предузећа, преко министарства или надлежног органа из става 2. овог члана.

Предлог за разрешење мора бити образложен, са прецизно наведеним разлозима због којих се предлаже разрешење и доставља се директору који има право да се у року од 20 дана изјасни о разлозима због којих се предлаже разрешење.

Пошто директору пружи прилику да се изјасни о постојању разлога за разрешење и утврди потребне чињенице, министарство предлаже оснивачу доношење одговарајућег решења.

Против решења о разрешењу жалба није допуштена, али се може водити управни спор.

## Члан 51.

Директор се разрешава пре истека периода на који је именован уколико:

- 1) у току трајања мандата престане да испуњава услове за директора јавног предузећа из члана 25. овог закона;
- 2) јавно предузеће не достави годишњи програм пословања у роковима прописаним чланом 60. овог закона;
- 3) се утврди да је, због нестручног, несавесног обављања дужности и поступања супротног пажњи доброг привредника и озбиљних пропуста у доношењу и извршавању одлука и организовању послова у јавном предузећу, дошло до знатног одступања од остваривања основног циља пословања јавног предузећа, односно од плана пословања јавног предузећа;
- 4) се утврди да делује на штету јавног предузећа кршењем директорских дужности, несавесним понашањем или на други начин;
- 5) извештај овлашћеног ревизора на годишњи финансијски извештај буде негативан;
- 6) у току трајања мандата буде правноснажно осуђен на условну или безусловну казну затвора;
- 7) у другим случајевима прописаним законом.

## Члан 52.

Директор јавног предузећа може бити разрешен пре истека периода на који је именован уколико:

- 1) јавно предузеће не достави тромесечни извештај у року прописаном чланом 64. овог закона;
- 2) јавно предузеће не испуни планиране активности из годишњег програма пословања;
- 3) јавно предузеће утроши средства за одређене намене изнад висине утврђене програмом пословања за те намене, пре прибављања сагласности на измене и допуне годишњег програма пословања;
- 4) јавно предузеће не спроводи усвојен програм пословања у делу који се односи на зараде или запошљавање (чл. 67. и 68. овог закона);
- 5) јавно предузеће врши исплату зарада без овере образаца из члана 67. овог закона;
- 6) не примени предлоге Комисије за ревизију или не примени рачуноводствене стандарде у припреми финансијских извештаја;
- 7) јавно предузеће не поступи по препорукама из извештаја овлашћеног ревизора;
- 8) не извршава одлуке надзорног одбора;
- 9) у другим случајевима прописаним законом.



### **11.3.3. Суспензија**

#### **Члан 53.**

Уколико у току трајања мандата против директора буде потврђена оптужница, орган надлежан за именовање директора јавног предузећа доноси решење о суспензији.

Суспензија траје док се поступак правноснажно не оконча.

На сва питања о суспензији директора сходно се примењују одредбе о удаљењу са рада прописане законом којим се уређује област рада.

### **11.3.4. Вршилац дужности**

#### **Члан 54.**

Вршилац дужности директора може се именовати до именовања директора јавног предузећа по спроведеном јавном конкурсy.

Период обављања функције вршиоца дужности директора не може бити дужи од једне године.

Исто лице не може бити два пута именовано за вршиоца дужности директора.

Вршилац дужности директора мора испуњавати услове за именовање директора јавног предузећа из члана 25. овог закона.

Вршилац дужности има сва права, обавезе и овлашћења која има директор јавног предузећа.

#### **Члан 55.**

Одредбе чл. 23-26. и чл. 29-54. овог закона примењују се и на друштво капитала из члана 3. став 2. тач. 1) и 2) овог закона.

## **12. Комисија за ревизију**

#### **Члан 56.**

Јавно предузеће чији је оснивач Република Србија има комисију за ревизију.

Комисија за ревизију има три члана које именује надзорни одбор.

Независан члан надзорног одбора је председник Комисије за ревизију.

Чланови Комисије за ревизију морају испуњавати услове из члана 19. овог закона.

Најмање један члан Комисије за ревизију мора бити лице које је овлашћени ревизор у складу са законом којим се уређује рачуноводство и ревизија или које има одговарајућа знања и радно искуство у области финансија и рачуноводства.

## **Члан 57.**

Комисија за ревизију:

- 1) припрема, предлаже и проверава спровођење рачуноводствених политика и политика управљања ризицима;
- 2) испитује примену рачуноводствених стандарда у припреми финансијских извештаја и оцењује садржину тих извештаја;
- 3) испитује испуњеност услова за израду консолидованих финансијских извештаја;
- 4) спроводи поступак избора ревизора и предлаже кандидата за ревизора;
- 5) даје мишљење на избор ревизора и у случају потребе даје образложени предлог за отказ уговора са ревизором;
- 6) врши надзор над поступком ревизије, укључујући и одређивање кључних питања која треба да буду предмет ревизије;
- 7) врши проверу независности и објективности ревизора;
- 8) врши друге послове које јој повери надзорни одбор.

Најмање једанпут годишње Комисија за ревизију подноси надзорном одбору извештаје о питањима из става 1. овог члана.

## **13. Општи акти**

### **Члан 58.**

Општи акти јавног предузећа су оснивачки акт, статут и други општи акти утврђени законом, и као такви не смеју бити у супротности са одредбама овог закона.

## **14. Расподела добити**

### **Члан 59.**

Јавно предузеће и друштво капитала из члана 3. став 2. тач. 1) и 2) овог закона дужно је да део остварене добити уплати у буџет Републике Србије, аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе или градске општине.

Висину и динамику уплате остварене добити из става 1. овог члана утврђује министарство надлежно за послове финансија, надлежни орган аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе или градске општине, најкасније до 15. октобра текуће године за наредну годину.

Изузетно, обавезу по основу уплате добити нема јавно предузеће и друштво капитала из става 1. овог члана које, уз сагласност Владе, донесе одлуку да из добити повећа капитал, односно да остварену добит не распоређује, а расположива ликвидна средства употреби за финансирање инвестиција.

## **15. Однос према оснивачу**

### **15.1. Програм пословања**

#### **Члан 60.**

Јавно предузеће дужно је да у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона донесе дугорочни и средњорочни план пословне стратегије и развоја.

За сваку календарску годину јавно предузеће дужно је да донесе годишњи програм пословања (у даљем тексту: програм).

Јавна предузећа која се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе или градске општине, програм достављају најкасније у року од 15 дана од дана усвајања акта о буџету Републике Србије, аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе или градске општине.

Јавна предузећа која се не финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе или градске општине, програм достављају најкасније до 1. децембра текуће године за наредну годину.

Програм се сматра донетим када на њега сагласност да Влада, надлежни орган аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе или градске општине.

#### **Члан 61.**

Програм садржи, нарочито:

- планиране изворе прихода и позиције расхода по наменама;
- планиране набавке;
- план инвестиција;
- планирани начин расподеле добити, односно планирани начин покрића губитка;
- план зарада и запошљавања;
- критеријуме за коришћење средстава за помоћ, спортске активности, пропаганду и репрезентацију.

Програм може да садржи и пројекције за наредне две календарске године.

Измене и допуне програма могу се вршити искључиво из стратешких и државних интереса или уколико се битно промене околности у којима јавно предузеће послује.

Неће се дати сагласност на измене и допуне програма уколико јавно предузеће тим изменама и допунама предлаже повећање средстава за одређене намене, а која је већ утрошило у висини која превазилази висину средстава за те намене из усвојеног програма.

За сваку календарску годину, на предлог министарства, Влада ближе утврђује елементе програма.

## **Члан 62.**

Поред програма, јавно предузеће које користи или ће користити средства из буџета (субвенције, гаранције или друга средства) дужно је да за та средства предложи посебан програм (у даљем тексту: посебан програм).

Посебан програм садржи намену и динамику коришћења средстава.

Посебан програм се сматра донетим када на њега сагласност да Влада, надлежни орган аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе или градске општине.

## **Члан 63.**

Уколико у јавном предузећу до почетка календарске године није донет програм, до доношења програма зараде се обрачунавају и исплаћују на начин и под условима утврђеним програмом за претходну годину.

### **15.2. Праћење реализације Програма пословања**

## **Члан 64.**

Јавно предузеће чији је оснивач Република Србија дужно је да министарству доставља тромесечне извештаје о реализацији програма пословања.

Јавно предузеће чији је оснивач аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе извештај из става 1. овог члана доставља надлежном органу аутономне покрајине односно јединице локалне самоуправе.

Јавно предузеће чији је оснивач градска општина извештај из става 1. овог члана доставља јединици локалне самоуправе и органу који је статутом јединице локалне самоуправе одређен да врши права оснивача.

Извештај се доставља се у року од 30 дана од дана истека тромесечја.

Министар надлежан за послове привреде прописује обрасце извештаја из става 1. овог члана у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона.

## **Члан 65.**

На основу извештаја из члана 64. став 1. овог закона, министарство сачињава и доставља Влади информацију о степену усклађености планираних и реализованих активности.

На основу извештаја из члана 64. ст. 2-4. овог закона, надлежни орган аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе сачињава и доставља министарству информацију о степену усклађености планираних и реализованих активности.

Поред информације из става 2. овог члана, надлежни орган аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе једном годишње доставља министарству анализу пословања јавних предузећа, са предузетим мерама за отклањање поремећаја у пословању јавног предузећа.

Анализа се доставља се у року од 60 дана од завршетка календарске године.

## **Члан 66.**

Јавно предузеће мора имати извршену ревизију финансијских извештаја од стране овлашћеног ревизора.

Финансијски извештај са извештајем овлашћеног ревизора јавно предузеће доставља Влади, надлежном органу аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе или градске општине.

## **Члан 67.**

Јавно предузеће дужно је да пре исплате зарада овери образац за контролу обрачуна и исплате зарада.

Образац из става 1. овог члана прописује Влада, на предлог министра надлежног за послове финансија.

Уколико јавно предузеће чији је оснивач Република Србија не спроводи усвојен програм у делу који се односи на зараде или запошљавање, министарство надлежно за послове финансија и министарство надлежно за послове рада и запошљавања неће извршити оверу обрасца за контролу обрачуна и исплате зарада.

Уколико јавно предузеће чији је оснивач аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе или градска општина не спроводи програм из става 3. овог члана, надлежни орган аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе или градске општине неће извршити оверу обрасца за контролу обрачуна и исплате зарада.

## **Члан 68.**

Уколико јавно предузеће чији је оснивач аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе или градска општина не спроводи усвојен програм у делу који се односи на зараде или запошљавање, министар надлежан за послове финансија може издати налог да се привремено обустави пренос припадајућег дела пореза на зараде и пореза на добит предузећа аутономној покрајини, припадајућег дела пореза на зараде Граду Београду, односно пренос трансферних средстава из буџета Републике Србије јединици локалне самоуправе.

Влада ће, на предлог министарства надлежног за послове финансија, ближе уредити поступак привремене обуставе из става 1. овог члана.

## **16. Овлашћења оснивача**

### **Члан 69.**

У случају поремећаја у пословању јавног предузећа Влада, надлежни орган аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе или градске општине предузима мере којима ће се обезбедити услови за несметано обављање делатности од општег интереса, осим ако је оснивачким актом и законом којим се одређује делатност од општег интереса другачије одређено, а нарочито:

- 1) промену унутрашње организације;
- 2) разрешење органа које именује и именовање привремених органа;

3) ограничење у погледу права располагања појединим средствима у јавној својини;

4) друге мере одређене законом којим се одређују делатности од општег интереса и оснивачким актом.

Уколико поремећај у пословању јавног предузећа чији је оснивач аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе или градске општине доведе до угрожавања живота и здравља људи или имовине, а надлежни орган оснивача не предузме благовремено мере из става 1. овог члана, те мере предузима Влада.

#### **Члан 70.**

За време ратног стања или непосредне ратне опасности Влада, надлежни орган аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе или градске општине може у јавном предузећу утврдити организацију за извршавање послова од стратешког значаја за Републику Србију, аутономну покрајину, јединицу локалне самоуправе или градску општину.

### **17. Обезбеђивање заштите општег интереса**

#### **Члан 71.**

Ради обезбеђивања заштите општег интереса у јавном предузећу Влада, односно надлежни орган аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе или градске општине, даје сагласност на:

1) статут;

2) давање гаранција, авала, јемстава, залога и других средстава обезбеђења за послове који нису из оквира делатности од општег интереса;

3) тарифу (одлуку о ценама, тарифни систем и др.) осим ако другим законом није предвиђено да ту сагласност даје други државни орган;

4) располагање (прибављање и отуђење) средствима у јавној својини која су пренета у својину јавног предузећа, веће вредности, која је у непосредној функцији обављања делатности од општег интереса, утврђених оснивачким актом;

5) акт о општим условима за испоруку производа и услуга;

6) улагање капитала;

7) статусне промене;

8) акт о процени вредности капитала, као и на програм и одлуку о својинској трансформацији;

9) друге одлуке, у складу са законом којим се одређује обављање делатности од општег интереса и оснивачким актом.

## **18. Јавност у раду**

### **Члан 72.**

Јавна предузећа су дужна да на својој интернет страници објаве:

- радне биографије чланова надзорног одбора, директора и извршних директора;
- организациону структуру;
- годишњи програм пословања, као и све његове измене и допуне, односно извод из тог програма ако јавно предузеће има конкуренцију на тржишту;
- тромесечне извештаје о реализацији годишњег програма пословања;
- годишњи финансијски извештај са мишљењем овлашћеног ревизора;
- друге информације од значаја за јавност.

Влада може утврдити и друге елементе пословања јавног предузећа који ће се објављивати, а који су од нарочитог значаја за јавност.

## **19. Остваривање права на штрајк**

### **Члан 73.**

У јавном предузећу право на штрајк остварује се у складу са законом и колективним уговором или правилником о раду.

### **Члан 74.**

У случају да у јавном предузећу нису обезбеђени услови за остваривање минимума процеса рада, министарство надлежно за област којој припада делатност јавног предузећа, надлежни орган аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе или градске општине ако оцени да могу наступити штетне последице за живот и здравље људи или њихову безбедност и безбедност имовине или друге штетне неотклоњиве последице, предузима мере, и то:

- 1) увођење радне обавезе;
- 2) радно ангажовање запослених из других техничко-технолошких система или запошљавање и радно ангажовање нових лица;
- 3) покретање поступка за утврђивање одговорности директора и председника и чланова надзорног одбора јавног предузећа.

### **Члан 75.**

Одредбе чл. 60-74. овог закона, примењују се и на друштва капитала из члана 3. став 2. тач. 1) и 2).

## **20. Привредна друштва од стратешког значаја за Републику Србију**

### **Члан 76.**

Привредна друштва од стратешког значаја за Републику Србију су привредна друштва у којима је Република Србија директно или индиректно власник најмање 25% основног капитала друштва и која су као таква утврђена актом Владе.

Влада ће донети акт из става 1. овог члана у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона, а тим актом ће утврдити и начин вршења власничких права Републике Србије, односно јавног предузећа у тим друштвима.

Одредбе чл. 60-66. и члана 72. овог закона примењују се и на привредна друштва из става 1. овог члана у којима је Република Србија директно или индиректно контролни члан друштва.

## **Ш. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ**

### **21. Прекршај одговорног лица**

#### **Члан 77.**

Новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у јавном предузећу уколико:

- 1) јавно предузеће не достави годишњи програм пословања у роковима прописаним чланом 60. овог закона;
- 2) јавно предузеће утроши средства за одређене намене изнад висине утврђене програмом пословања за те намене, пре прибављања сагласности на измене и допуне годишњег програма пословања (члан 61. став 4.);
- 3) јавно предузеће не достави тромесечни извештај у року прописаном чланом 64. овог закона;
- 4) јавно предузеће не спроводи усвојен програм пословања у делу који се односи на зараде или запошљавање (чл. 67. и 68. овог закона);
- 5) јавно предузеће врши исплату зарада без овере образаца из члана 67. овог закона;
- 6) јавно предузеће не објави на интернет страници податке прописане чланом 72. овог закона.



## **IV. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ**

### **Члан 78.**

Оснивачи јавних предузећа ускладиће оснивачка акта тих предузећа са одредбама овог закона у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Јавна предузећа, као и друштва капитала из члана 3. став 2. тач. 1) и 2) дужни су да своја општа акта усагласе са овим законом и оснивачким актом, у року од 90 дана од дана усклађивања оснивачких аката са одредбама овог закона.

У предузећима која послују друштвеним капиталом и обављају делатност од општег интереса или у привредним друштвима од стратешког значаја за Републику Србију, Република Србија може у складу са посебним актом Владе преузети власничка права на друштвеном капиталу.

У јавним предузећима у области информисања код којих није извршена својинска трансформација до дана ступања на снагу овог закона, одредбе овог закона примењују се до њихове власничке трансформације.

### **Члан 79.**

Чланови надзорних одбора и представници оснивача у скупштини друштва капитала из члана 3. став 2. тач. 1) и 2) овог закона, који не испуњавају услове из члана 18. овог закона, разрешиће се, а нови именовати, најкасније у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

У јавним предузећима, као и друштвима капитала из члана 3. став 2. тач. 1) и 2) у којима директор није изабран по јавном конкурс у складу са одредбама Закона о јавним предузећима („Службени гласник РС“, бр. 119/12,116/13-аутентично тумачење и 44/14-др.закон) мора се расписати јавни конкурс у складу са одредбама овог закона.

Јавни конкурси расписани по одредбама овог закона морају бити окончани најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Јавни конкурси који су расписани, а нису завршени до дана ступања на снагу овог закона, окончаће се по одредбама Закона о јавним предузећима („Службени гласник РС“, бр. 119/12,116/13-аутентично тумачење и 44/14-др. закон).

Директори који су изабрани на јавном конкурс у складу са одредбама Закона о јавним предузећима („Службени гласник РС“, бр. 119/12,116/13-аутентично тумачење и 44/14-др. закон), настављају са радом до истека мандата.

### **Члан 80.**

Поступци започети до дана ступања на снагу овог закона, а који се односе на располагање имовином јавног предузећа велике вредности која је у непосредној функцији обављања делатности за коју је основано јавно предузеће, наставиће се и окончати у складу са прописима по којима су и започети.

### **Члан 81.**

До доношења подзаконског акта из члана 41. овог закона, примењује се Уредба о мерилима за именовање директора јавног предузећа чији је оснивач Република Србија („Службени гласник РС“, број 102/13).

До доношења подзаконског акта из члана 67. овог закона, примењује се Уредба о начину и контроли обрачуна и исплате зарада у јавним предузећима („Службени гласник РС“, број 27/14).

До доношења подзаконског акта из члана 68. овог закона, примењује се Уредба о поступку привремене обуставе преноса припадајућег дела пореза на зараде и пореза на добит правних лица аутономној покрајини, припадајућег дела пореза на зараде граду Београду, односно преноса трансферних средстава из буџета Републике Србије јединици локалне самоуправе („Службени гласник РС“, број 49/13).

### **Члан 82.**

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Уредба о мерилима и критеријумима за разврставање јавних предузећа („Службени гласник РС“, број 20/13).

### **Члан 83.**

Именована лица не смеју бити у сукобу интереса, у смислу закона којим се уређује спречавање сукоба интереса.

### **Члан 84.**

Надзор над применом овог закона врши министарство надлежно за послове привреде.

### **Члан 85.**

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.